

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **Kuchyně – Ševčík, s. r. o.**, IČ: 283 06 619
sídlem Nádražní 674, Hrušovany nad Jevišovkou
zastoupený advokátem JUDr. Dominikem Okenicou
sídlem Plučárna 3560/1, 695 35 Hodonín

proti

žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Štěpánská 567/15, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2016, č. j. ČOI
37882/16/O100/3000/16/HI/Št,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správního řízení

1. Rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského se sídlem v Brně (dále jen „inspektorát“), ze dne 29. 2. 2016, čj. ČOI 23845/16/3000/R/Mach, byla žalobci uložena úhrnná pokuta ve výši 30 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč za:

1. naplnění skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a porušení právní povinnosti uvedené v § 6 zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že dne 3. 9. 2015 a 11. 9. 2015 umístil na své internetové stránky <https://facebook.com/GranditaliaCZ> text ve znění „V naší restauraci pro imigranty nevaříme!! STOP ISLAM“, ačkoliv k tomu nebyl legitimní důvod, a
2. naplnění skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu § 24 odst. 7 písm. j) zákona o ochraně spotřebitele a porušení právní povinnosti uvedené v § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že dne 4. 9. 2015 v provozovně GRAND ITALIA – ristorante, pizzeria, na adrese Nádražní 607, 671 67 Hrušovany nad Jevišovkou, bylo dále zjištěno a prokázáno, že účastník řízení jako prodávající v době nabídky neinformoval spotřebitele v souladu s cenovými předpisy o ceně jednoho druhu pokrmu z denní nabídky – hovězí s bramborem a u 51 druhů alkoholických a nealkoholických nápojů (9 druhů kávy, 8 druhů nealkoholických nápojů, 6 druhů piva, 8 druhů vína, 5 druhů míchaných nápojů, 15 druhů destilátů), a ani informace o ceně jinak vhodně nezpřístupnil.
2. Proti rozhodnutí prvostupňového orgánu podal žalobce dne 16. 3. 2016 odvolání, o kterém napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla tak, že změnila datum umístění textu na internetové stránky a úhrnnou pokutu snížila na částku 25 000 Kč (výrok I). Ve zbytku rozhodnutí inspektorátu potvrdila (výrok II).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. V žalobě ze dne 19. 7. 2016 napadl žalobce rozhodnutí v plném rozsahu. Namítal, že správní orgány nesprávně zjistily skutkový stav věci, nesprávně ho právně posoudily a dospěly k nesprávným právním závěrům. Jejich rozhodnutí zasahují do ústavně zaručených práv a svobod žalobce. Rozhodnutí inspektorátu obsahuje nesprávnou identifikaci místa a času spáchání skutku, přičemž žalovaná tuto vadu odstranila v rozporu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“).
4. Inspektorát se nezabýval právně jeho námitkami a své rozhodnutí založil pouze na dojmech a pocitech. Zároveň vyšel z toho, že k diskriminaci došlo „mohlo“, čímž učinil nepřijatelnou skutkovou domněnku a nerozhodoval v souladu se zásadou materiální pravdy a v rozporu se zněním skutkové podstaty. Dále uvedl, že úprava správního trestání nezná přípravu ke spáchání správního deliktu.
5. Zveřejnění výroku na facebookovém profilu představovalo politické přesvědčení a osobní názor na společenskou situaci. Nedošlo k překročení mezí svobody projevu. Žalobce označil uplatněný postih za skrytou formu cenzury. Inspektorát se pohyboval mimo rámec správní úvahy, když uvedl, že společenská atmosféra týkající se imigrantů nebyla natolik vyhrocena. Žalobce se domníval, že touto formou vyslovení nesouhlasu s politickými názory, které schvalují porušování právních norem formou nedovoleného překročení státní hranice, se nedopouští diskriminace konkrétních osob.
6. Žalovaná zásadně změnila totožnost skutku, když ve svém rozhodnutí „opravila“ údaj o čase spáchání skutku, a připravila tak žalobce o možnost podat opravný prostředek. Dále byl nesprávně identifikován zdroj správního deliktu, jelikož facebookový profil není internetovou stránkou žalobce, nejedná se o oficiální zdroj informací, ani neslouží k oficiální komunikaci. Jeho vlastnictví nelze ztotožnit žalobci.
7. Uvedená pochybení způsobují i nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalobce navrhl jeho zrušení.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná konstatovala, že výklad pojmu diskriminace provedla v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu k zákonu č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (dále jen „antidiskriminační zákon“). Setrvala na tom, že došlo k diskriminaci přímé z důvodu původu a vzhledem k heslu

„STOP ISLAM“ lze uvažovat i o náboženství. Přistěhovalci, zejména muslimského vyznání, se mohli po přečtení příspěvku cítit dotčeni na své důstojnosti a mohli se domnívat, že skutečně v restauraci nebudou obslouženi.

9. Žalovaná uvedla, že facebook je jedním z komunikačních kanálů žalobce, jelikož tam prezentuje své služby a svou restauraci. Spotřebitelé jistě čerpají informace o žalobci i z této stránky a i zde uvedené informace musí být v souladu s právními předpisy. Žalobce navíc nepopírá, že příspěvek zveřejnil jednatel, jehož jednání je žalobci nepochybně přičitatelné.
10. Nebylo bráněno, aby žalobce vyjadřoval svůj názor, žalovaná pouze sleduje dodržování zákonných povinností. Pokud se chtěl jednatel žalobce vyjádřit k aktuální společenské situaci, měl tak učinit soukromě, nikoliv prostřednictvím facebookových stránek provozované restaurace.
11. Žalovaná se domnívá, že opravou výroku rozhodnutí inspektorátu nebyl žalobce zkrácen na svých právech. Inspektorát uvedl, že žalobce příspěvek umístil na své internetové stránky dne 3. 9. 2015 a dne 11. 9. 2015, nicméně datum u předmětného příspěvku je 1. 9. 2015. Toho dne byl příspěvek na stránky umístěn, v následných dnech došlo k načtení stránek správním orgánem. Již z výroku inspektorátu bylo zcela jasné, který příspěvek má správní orgán na mysli. Totožnost skutku se nezměnila. Ve dnech 3. 9. 2015 a 11. 9. 2015 nebyl příspěvek na stránky umístěn, ale nacházel se tam.
12. Žalovaná navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci soudem

13. Krajský soud v Brně (dále také „soud“), v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále také „soudní řád správní“) bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i předcházející rozhodnutí inspektorátu včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
14. Ze spisu vyplývají následující skutečnosti. Dne 3. 9. 2015 inspektorát vyhotovil záznam o úkonech před kontrolou, které spočívaly ve vytisknutí informací uváděných na webu <https://www.facebook.com/GrandItaliaCZ>. Následně dne 4. 9. 2015 byla u žalobce provedena kontrola, jejíž průběh je zachycen v protokolu o kontrole ze dne 11. 9. 2015, kdy došlo rovněž k vyhodnocení diskriminace spotřebitele. Během kontroly bylo zjištěno, že prodávající žalobce neseznámil spotřebitele s cenou nápojů a pokrmů čímž porušil § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Zároveň bylo zjištěno, že dne 3. 9. 2015 a 11. 9. 2015 byl na facebookových stránkách žalobce umístěn text „V naší restauraci pro imigranty nevaříme!!“. Rovněž úřední záznam obsahuje konstatování, že v době kontroly nebyla zjištěna diskriminace spotřebitele, žádná informace o omezení služeb pro některou skupinu spotřebitelů nebyla na provozovně uvedena a personál obsluhoval spotřebitele bez omezení. Dne 11. 9. 2015 se na inspektorát dostavil jednatel žalobce, který sdělil, že jeho společnost stránky provozuje a informaci umístil na internet, jelikož nemůže obsloužit nelegální uprchlíky, neboť jeho povinností je nahlásit je policii.
15. Žalobce uznal porušení § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, naopak se vymezil vůči závěrům inspektorátu o porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele a spáchané diskriminaci. V tomto smyslu také podal proti protokolu o kontrole námitky, které inspektorát zamítl. Následně došlo dne 20. 1. 2016 k zahájení správního řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí inspektorátu a následně i napadené rozhodnutí žalované.
16. Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“) stanoví v čl. 17 právo na svobodu projevu. V odst. 2 stanoví, že *každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu*. Odst. 4 stanoví, že *svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti*.

17. Ustanovení § 6 zákona o ochraně spotřebitele obsahuje pravidlo, *že prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat*. Skutková podstata správního deliktu § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele říká, *že prodávající se dopustí správního deliktu tím, že při prodeji výrobků nebo poskytování služeb poruší zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6*.
18. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast správního trestání, soud posoudil v intencích usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, zda pozdější právní úprava není pro pachatele příznivější. Ačkoliv došlo k reformě správního trestání s účinností od 1. 7. 2017, tak po prostudování změn v relevantní právní úpravě soud konstatuje, že jak skutková podstata předmětného správního deliktu (dnes přestupku), tak zákonná sazba pokuty zůstaly beze změny. Soud tedy ve smyslu § 75 odst. 1 soudního řádu správního vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
19. Zákaz diskriminace lze považovat za opatření v demokratické společnosti *nezbytné* pro ochranu práv a svobod druhých. Cílem takového opatření je zaručit srovnatelné zacházení všem adresátům práva bez poškozujícího rozlišování na základě tzv. diskriminačních důvodů.
20. Žalobce namítá, že pouze vyjadřoval svůj názor, který nevybočil z mezí svobody projevu. Na tomto místě je třeba upozornit, že svoboda projevu není bezbřehá, jak vyplývá i z výše uvedeného ustanovení Listiny. Příspěvek byl dle zjištěného skutkového stavu publikován na facebookové stránce restaurace jednatelem žalobce, jehož jednání je žalobci plně přičitatelné. Zejména soud upozorňuje, že žalobce v dané věci vystupoval v *kvalifikovaném postavení* prodávajícího, který poskytuje spotřebitelům určité výrobky a služby. Toto kvalifikované postavení je spojeno se zvýšenými veřejnoprávními povinnostmi, jejichž odraz lze spatřovat například v zákazu diskriminace při prodeji výrobků a služeb. V obecné rovině nelze na publikovaný příspěvek nahlížet stejnou optikou jako na projev soukromé osoby a nelze ho s ním ani ztotožňovat. A to ani s přihlédnutím, že žalobce publikovaný příspěvek na facebookových stránkách doprovodil komentářem „*Naučte se říkat svůj názor nahlas.*“ I prodávající samozřejmě může v rámci smluvní autonomie rozlišovat mezi jednotlivými spotřebiteli, musí se to ovšem zakládat na legitimních a racionálních důvodech nediskriminačního charakteru.
21. Klíčovou právní otázkou tedy je, zda svým jednáním žalobce naplnil skutkovou podstatu deliktu uvedeného v § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele. Pro naplnění objektivní stránky této skutkové podstaty je třeba porušit § 6 (diskriminovat spotřebitele) v souvislosti s prodejem výrobků a služeb.
22. Při interpretaci § 6 zákona o ochraně spotřebitele je třeba vycházet z antidiskriminačního zákona, jelikož obsahuje definice, které reflektují to, co se pod pojmem diskriminace obecně rozumí. To i přes to, že definice obsažené v antidiskriminačním zákoně jsou ve smyslu § 2 odst. 1 *pro účely tohoto zákona*. Nejvyšší správní soud dovodil, že antidiskriminační zákon a zákon o ochraně spotřebitele sice nejsou ve vztahu obecného a speciálního, nicméně touto argumentací dospěl k tomu, že při interpretaci pojmu diskriminace je třeba vycházet z komplexního chápání tohoto pojmu a *nelze se omezovat pouze* na diskriminační důvody uvedené v antidiskriminačním zákoně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, čj. 2 As 338/2016-27).
23. Správní orgány dospěly k závěru, že na jednu stranu žalobce deklaroval na webové stránce, která slouží k prezentaci jím provozované restaurace na sociální síti facebook, že nebude vařit určité skupině osob, nicméně během kontroly u žalobce nebyla žádná diskriminace spotřebitele shledána. Dále je z protokolu o kontrole zřejmé, že se v provozovně žalobce žádný obdobný text nenacházel. Tyto polehčující okolnosti byly ovšem zohledněny při snížení úhrnné pokuty žalovanou.
24. Ve světle výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu je při výkladu pojmu diskriminace třeba zohlednit i antidiskriminační zákon, který dle § 2 odst. 2 ve spojení s § 4 odst. 1 písm. a) za diskriminaci považuje i „obtěžování“, kterým se rozumí *nežádoucí chování související*

s diskriminačními důvody, jebož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že čtenáři (adresáti) předmětného příspěvku mohou získat pocit, že provozovna žalobce pro ně představuje ohrožující nebo nepřátelské prostředí a z toho důvodu se rozhodnou dané restaurační zařízení nenavštívit. Uvedený příspěvek sice sleduje legitimní cíl (žalobce deklaruje, že jeho zájmem je provozovat rodinnou restauraci a garantovat bezpečnost), nicméně není přiměřeným a potřebným prostředkem pro dosažení tohoto cíle, jelikož žalobce má pro zajištění bezpečí v restauraci jiné a nediskriminační možnosti. Stejně tak se nejedná o přiměřený prostředek pro vyjádření politického názoru. K výše uvedeným závěrům srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 1. 2018, čj. 22 A 117/2014-69, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, čj. 4 As 1/2014-28.

25. Úvaha správního orgánu, že *společenská atmosféra nebyla natolik vybrocena*, v kontextu celého odůvodnění reaguje na to, že žalobce se pokoušel umístění textu na internet odůvodnit pomocí odkazů na události, které se odehrály 4 měsíce po jeho umístění. Soud nepřisvědčil žalobci, že by se jednalo o překročení mezí správního uvážení.
26. Vzhledem k uvedenému soud uzavírá, že žalobce se dopustil diskriminace *při prodeji výrobků a služeb*, jelikož diskriminační text umístil na své propagační webové stránky, na kterých běžně komunikuje a nabízí výrobky a služby spotřebitelům, což vyplývá z opatřených podkladů pro rozhodnutí. Tento text je zároveň způsobilý vyvolat u dotčených osob pocit zastrašujícího nebo ohrožujícího charakteru. Tvrzení žalobce, že formulací tohoto příspěvku pouze vycházel ze své zákonné povinnosti oznamovat trestné činy v souvislosti s nelegálními přistěhovalci, považuje soud za zcela účelovou. Není zřejmé, jakým způsobem chtěl žalobce tuto skutečnost zjišťovat a ani z protokolu o kontrole nevyplývá, že by zaměstnanci žalobce při prodeji zboží a služeb kontrolovali, zda osoby mají platný titul k pobytu na území České republiky. Ostatně k takové činnosti nedisponují oprávněním.
27. Soud nepochybuje, že správní orgány zjistily skutkový stav v dostatečném rozsahu bez důvodných pochybností. Žalobce poukazuje na to, že právní řád nezná „přípravu“ k diskriminaci a v jeho věci správní orgány vychází ze skutkové domněnky, že k diskriminaci pouze „mohlo“ dojít. Nicméně s ohledem na komplexní výklad tohoto pojmu soud dospěl k závěru, že se žalobce skutečně dopustil přímé diskriminace ve formě obtěžování a od jeho jednání nelze zcela odhlédnout s poukazem na to, že v době kontroly nebyla diskriminace na místě shledána. Tato skutečnost ostatně měla význam při stanovení výše úhrnné pokuty a byla hodnocena ve prospěch žalobce.
28. Soud se pro úplnost přiměřeně zabýval i výslovně definovanými kritérii „testu diskriminace“, jak ho aplikuje Ústavní soud (např. nález Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 31/13, bod 45) a dospěl ke stejnému závěru. Adresáti předmětného příspěvku se nachází ve srovnatelném postavení potenciálních zákazníků žalobce. Žalobce deklaruje prostřednictvím svého propagačního webu, že určitou skupinu potenciálních zákazníků neobslouží ve stejném rozsahu, a to na základě jejich původu a příp. náboženství (žalobce uvedl v příspěvku „STOP ISLAM“). Dotčení jednotlivci mohou na základě tohoto příspěvku důvodně pociťovat pocity újmy a existenci nepřátelského prostředí, jelikož nebudou mít u žalobce stejný přístup ke službám. Žalobce sice deklaruje legitimní zájem na bezpečném provozu restaurace a na potírání kriminality spočívající v nelegálním přistěhovalectví (ačkoliv z příspěvku nevyplývá jeho zacílení na „nelegální“ imigranty), nejedná se ze strany prodávajícího jako kvalifikovaného subjektu v žádném případě o přiměřené a vhodné opatření.
29. K tvrzenému porušení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, kterého se měla žalovaná dopustit změnou výroku v čase, kdy došlo k umístění předmětného příspěvku na internet, uvádí soud následující. Správní řízení tvoří v zásadě jeden celek od jeho zahájení až do právní moci konečného rozhodnutí, a není tedy v zásadě vyloučeno, aby žalovaná napravila vady rozhodnutí

inspektorátu. V tomto případě je zásadní, že v kontextu celého rozhodnutí nedošlo ke změně podstatné (např. rozšíření o další skutky) a skutek byl stále jednoznačně identifikován (totožnost skutku byla zachována). Uvedené ustanovení má bránit zejména vydávání tzv. „překvapivých“ rozhodnutí odvolacím orgánem, k ničemu takovému však v posuzované věci nedošlo.

30. Nad rámec se soud vyjadřuje k rozsahu uplatněných žalobních bodů. Žalobce ve správní žalobě z důvodu hospodárnosti odkázal na svá dřívější podání, která ve věci učinil. V nich sice argumentoval i vůči spáchání správního deliktu dle § 24 odst. 1 písm. j) zákona o ochraně spotřebitele, nicméně žalobní body a argumentace vyplývající ze samotné žaloby se na tento správní delikt dle závěru soudu nevztahují. Obecný odkaz na dřívější podání není dle judikatury přípustný jako náhrada za žalobní bod (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2007, čj. 7 Afs 106/2006-76), přičemž žalobce správní žalobu podal v poslední den lhůty, tudíž s ohledem na § 71 odst. 2 soudního řádu správního nebyl žádný prostor pro výzvu soudu k doplnění a upřesnění podání. Soud se nicméně stručně vyjádří i k těmto námitkám.
31. Soud posoudil v intencích usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, zda pozdější právní úprava není pro pachatele příznivější a dospěl k závěru, že tomu tak není. Rovněž se nepřiklonil k argumentům žalobce ohledně toho, že naplnil liberační důvod ve smyslu § 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, jelikož nevyvinul veškeré úsilí, aby porušení právní povinnosti zabránil. Omluvu přitom nelze považovat za liberační důvod. Ke skutečnosti, že žalobce měl nápojové lístky k dispozici na provozovně, bylo přihlédnuto ve prospěch žalobce při snížení úhrnné pokuty žalovanou.
32. Soud rovněž neshledal vady rozhodnutí správních orgánů, které by způsobovaly jejich nepřezkoumatelnost nebo nezákonnost.

V. Závěr a náklady řízení

33. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu jako nedůvodnou. Proto žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
34. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
35. Žalobce neměl v řízení o žalobě úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nevznikly náklady přesahující její běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, dne 30. května 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu